

Kääpiöhopeatäplä
Dvärgparlemorfjäril
Boloria improba (*Clossiana i.*)

Luontodirektiivin laji (liite II)
ALP suojelutaso suotuisa

Koodi: 1931

Rauhoitettu (LSA 471/2013)
Uhanalainen (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Kuva: Mia Malin

Luonnehdinta

Kääpiöhopeatäplä on keskikokoista pienempi päiväperhoslaji, jonka etusiipien kärkiväli on 27–36 mm. Laji on muihin esiintymisalueillaan tavattaviin hopeatäplälajeihin verrattuna pienehkö ja väriltään tummasavuttunut. Sen siivet ovat pyöreähkö ja takasiipien alapinnoilla on vaaleampia kulmikkaita kuvioita.

Elinympäristö ja levinneisyys

Kääpiöhopeatäplä esiintyy useilla Käsivarren Lapin korkeilla tuntureilla, erityisesti Kuonjarvarrilta Haltille ulottuvalla alueella. Lajin elinympäristöä ovat tuntureiden loivat ylärinteet noin 700–1 000 metrin korkeudessa. Se viihtyy paikoilla, joissa on puronokkelmia ja valuvesirinteitä sekä matalaa rehevää niittymäistä kasvillisuutta. Toukan käyttämää ravintokasvia ei tunneta, mutta naaraiden on havaittu munivan vaivaspajun (*Salix herbacea*) juureen.

Nykytila ja uhkatekijät

Kääpiöhopeatäplän havainnointia ja vuosien välistä seuranta vaikeuttavat merkittävästi lajin lentoajan ja sääolojen voimakkaat vaihtelut sekä se, että melkein kaikki tunnetut lajin esiintymispaikat Suomessa sijaitsevat vaikeiden taipaleiden takana Käsivarren erämaan alueella. Tämän vuoksi ei ole mahdollista arvioida laajemmassa mitassa kannan kehitystä.

Kääpiöhopeatäplän ainoa mahdollinen uhkatekijä on porojen aiheuttama ylilaidunnus mutta senkin vaikutus lienee vähäinen. Lajia on talletettu paljon kokoelmiin runsaina esiintymisvuosina, mutta ei voida osoittaa, että keräilyllä olisi ollut vaikutusta populaation kokoon. Ilmaston lämpenemisen mahdollisia vaikutuksia kääpiöhopeatäplän esiintymiseen on hyvin vaikea ennustaa.

Hoitosuositukset

Kääpiöhopeatäplän esiintymistä huonosti tunnetuilla tunturialueilla pitää selvittää ja porojen ylilaidunnuksen ja ilmastonmuutoksen mahdollisia vaikutuksia kantaan pitää seurata.

Lähteet

- Ilmonen, J., Rytteri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.
- Marttila, O., Haahtela, T., Aarnio, H. & Ojalainen, P. 1990. Suomen päiväperhoset. Suomen Perhostutkijain Seura. Kirjayhtymä, Helsinki. S. 305–307.
- Somerma, P. 1997. Suomen uhanalaiset perhoset. Suomen ympäristökeskus, Suomen Perhostutkijain Seura, Helsinki. 336 s.
- Välimäki, P., Männistö, K. & Kaitila, J. 2011. Katsaus Enontekiön uhanalaiseihin tunturiperhoslajeihin ja tunturiperhosseurannan esiintymisaluehavaintoihin vuosina 2008–2011. Baptria 36: 70-90.